

Sarajevo, 20.06.2016. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
13.06.2016.- 17.06.2016.

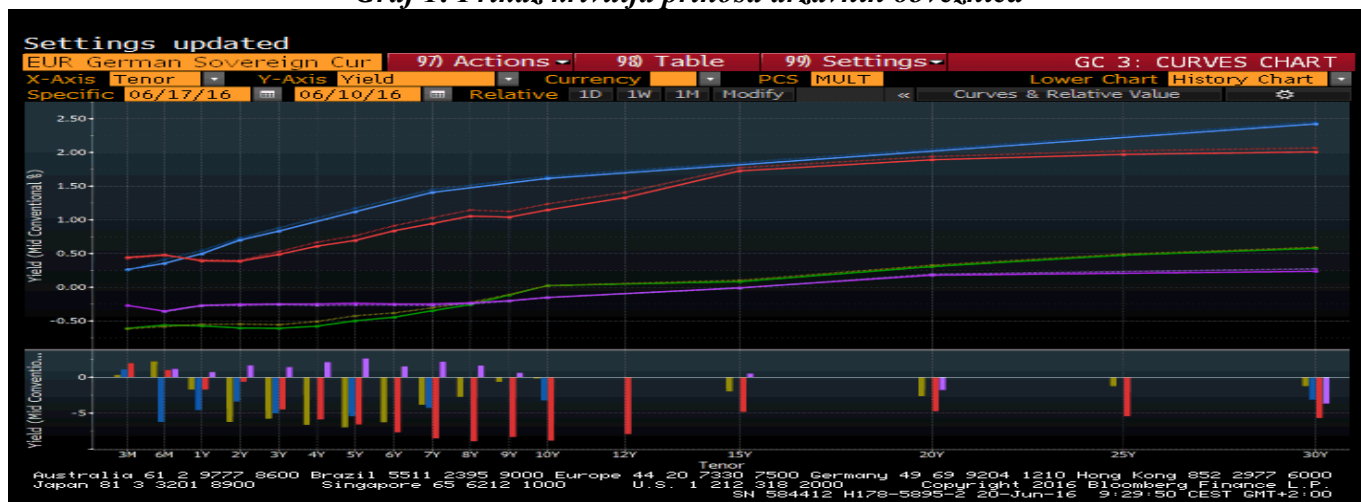
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	10.6.16		17.6.16		10.6.16		17.6.16		10.6.16		17.6.16		10.6.16		17.6.16	
2 godine	-0,54	-	-0,61	↘	0,73	-	0,69	↘	0,39	-	0,39	→	-0,27	-	-0,25	↗
5 godina	-0,43	-	-0,50	↘	1,17	-	1,11	↘	0,76	-	0,70	↘	-0,26	-	-0,24	↗
10 godina	0,02	-	0,02	→	1,64	-	1,61	↘	1,23	-	1,14	↘	-0,14	-	-0,15	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubill-ove

Dospijeće	Prinosi			
	10.6.16	-	17.6.16	
3 mjeseca	-0,618	-	-0,615	↗
6 mjeseci	-0,586	-	-0,564	↗
1 godina	-0,538	-	-0,555	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 17.06.2016. godine (pune linije) i 10.06.2016. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Usljed sve veće neizvjesnosti oko izlaska Velike Britanije iz EU pad evropskih indeksa dionica nastavljen je i početkom protekle sedmice, dok je **prinos desetogodišnjih obveznica Njemačke po prvi put zabilježio nivo ispod 0%**. Ovo je, zajedno sa ne tako pozitivnim saopštenjem sa posljednje sjednice FOMC-a, doprinijelo padu prinosa sigurnijih obveznica eurozone sve do četvrtka, kada je zabilježen novi rekordno niski nivo prinosa obveznica sa dospeljećem od 2 do 10 godina. Blagi oporavak prinosa obveznica dužeg roka dospeljeca zabilježen je u petak, nakon što su dešavanja u Velikoj Britaniji umanjila špekulacije oko izlaska Velike Britanije iz EU. Ministarstvo finansija Njemačke je saopštilo da se priprema za povećanu tržišnu volatilnost ukoliko se to desi na referendumu. Njemački IFO institut je povećao prognoze privrednog rasta Njemačke za tekuću godinu na 1,8% (ranije 1,6%) i za narednu godinu na 1,6% (ranije 1,5%).

Izjave predstavnika ECB tokom protekle sedmice su uglavnom bile usmjerene na potrebu za strpljenjem da se do sada uvedenim mjerama da vremena za djelovanje, odnosno da bi sada bilo isuviše rano da se donose odluke o tome šta bi se moglo desiti u martu 2017. godine.

Njemačka je po rekordno niskim prinosima emitovala šestomjesečne trezorske zapise (-0,549%), kao i desetogodišnje obveznice (0,01%). Francuska i Belgija su emitovale trezorske zapise sa dospijecem između 3 i 12 mjeseci po prinosima između -0,494% i -0,515%, dok je Španija emitovala šestomjesečne (-0,145%) i jednogodišnje (-0,078%) trezorske zapise, kao i trogodišnje (0,14%), petogodišnje (0,59%), desetogodišnje (1,59%) obveznice, te obveznice sa dospijecem od 24 godine (2,53%). Francuska je emitovala trogodišnje (-0,33%), petogodišnje (-0,19%) i sedmogodišnje (-0,01%) obveznice. Italija je emitovala trogodišnje (0,08%), sedmogodišnje (0,83%), te tridesetogodišnje (2,49%) obveznice, a Finska desetogodišnje obveznice (0,311%).

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	APR	1,4%	2,0%	0,2%
2.	Zaposlenost – EZ (kvartalno)	I kvartal	-	0,3%	0,3%
3.	Stopa inflacije – EZ	MAJ	-0,1%	-0,1%	-0,2%
4.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	APR	21,5	28,0	23,7
5.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	APR	-	36,2	26,3
6.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	APR	-	2.230	2.228
7.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	MAJ	-	6,3%	6,4%

SAD

Na globalnim finansijskim tržištima je tokom protekle sedmice zabilježena averzija investitora prema riziku. Ovakvo raspoloženje je uticalo i na smanjenje prinosa američkih obveznica. Tokom protekle sedmice prinosi petogodišnjih obveznica su smanjeni na najniži nivo u posljednje dvije godine, a prinosi desetogodišnjih obveznica na najniži nivo u posljednje skoro tri godine. Referendum u Velikoj Britaniji, ali i sastanci FOMC-a i komiteta za monetarne politike drugih centralnih banaka su u tom periodu bili glavne teme o kojima se raspravljalo.

Tokom protekle sedmice održan je redovni sastanak FOMC-a na kojem nije bilo izmjene aktuelne monetarne politike. Referentna kamatna stopa je zadržana u rasponu od 0,25% do 0,50%. Međutim, u prognozama FED-ovih zvaničnika, koje su objavljene uz saopštenje rezultata sa sastanka FOMC-a, navodi se da devet od sedamnaest članova ovog tijela i dalje očekuje dva povećanja referentne kamatne stope za po 25 baznih poena na nekom od naredna četiri sastanka, koliko se održava do kraja tekuće godine. Šest zvaničnika očekuje samo jedno povećanje ove kamatne stope u tekućoj godini za 25 baznih poena, dok dva zvaničnika smatraju da bi prvo naredno povećanje moglo uslijediti 2017. ili 2018. godine. Tokom naredne godine većina FED-ovih zvaničnika očekuje da bi ova kamatna stopa mogla bilježiti nivo od 1,25% do 1,75%, a u 2018. godini od 2,0% do 2,5%, te vrlo mali broj njih očekuje nivo od 3% ili više. FED-ovi zvaničnici su smanjili prognoze ekonomskog rasta za ovu i narednu godinu, dok su istovremeno povećali prognoze za stopu inflacije u ovoj godini.

Tabela 4: Ekonomske projekcije FED-a (u %)

	2016.		2017.		2018.		Dugoročna prognoza	
	mart	juni	mart	juni	mart	juni	mart	juni
Realni BDP	2,1-2,3	1,9-2,0	2,0-2,3	1,9-2,2	1,8-2,1	1,8-2,1	1,8-2,1	1,8-2,0
Stopa nezaposlenosti	4,6-4,8	4,6-4,8	4,5-4,7	4,5-4,7	4,6-5,0	4,7-5,0	4,7-5,0	4,7-5,0
Inflacija	1,0-1,6	1,3-1,7	1,7-2,0	1,7-2,0	1,9-2,0	1,9-2,0	2,0	2,0

Tokom protekle sedmice objavljen je podatak o najvišem nivou deficita tekućeg računa SAD od IV kvartala 2008. godine, koji je u I kvartalu ove godine iznosio 124,7 milijardi USD.

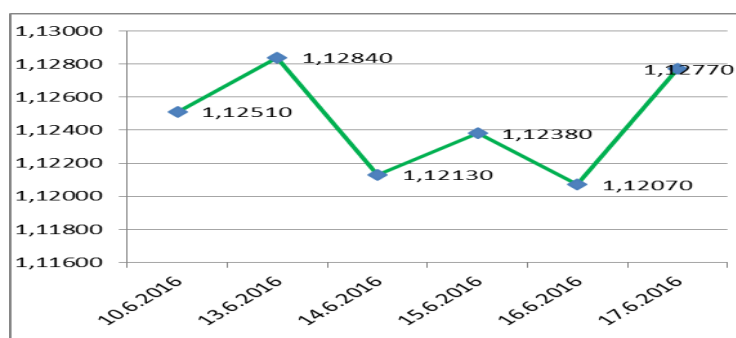
Sudeći prema kretanjima fjučersa na referentnu kamatnu stopu, vjerovatnoća da bi FED na julskom sastanku mogao povećati ovu kamatnu stopu trenutno iznosi 6%. Najveću vjerovatnoću da će doći do ovog događaja trenutno ima sastanak FOMC-a u februaru 2017. godine i ona iznosi 40,5%.

Tabela 5.: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks maloprodaje (M/M)	MAJ	0,3%	0,5%	1,3%
2.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	MAJ	-0,1%	-0,1%	0,0%
3.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	MAJ	1,1%	1,0%	1,1%
4.	Indeks industrijske proizvodnje (M/M)	MAJ	-0,2%	-0,4%	0,6%
5.	Indeks iskorištenosti kapaciteta	MAJ	75,2%	74,9%	75,3%
6.	Indeks radno-intenzivne proizvodnje (M/M)	MAJ	-0,1%	-0,4%	0,2%
7.	Stanje tekućeg računa (USD milijardi)	I kvartal	-125,0	-124,7	-113,41
8.	Indeks radno-intenzivne proizvodnje FED iz Njujorka	JUNI	-4,9	6,01	-9,02
9.	Indeks radno-intenzivne proizvodnje FED iz Filadelfije	JUNI	1,0	4,7	-1,8
10.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	11.JUNI	270.000	277.000	264.000

Kurs EURUSD je tokom protekle sedmice bilježio volatilno kretanje, ali je posmatrano na sedmičnom nivou USD deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs povećan sa nivoa od 1,1251 na nivo od 1,1277.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice održana je sjednica MPC BoE na kojoj je odlučeno da se referentna kamatna stopa zadrži na nivou od 0,50%, kao i program kvantitativnih olakšica na nivou od 375 milijardi GBP. Po pitanju potencijalnog Brexita, BoE je istakla da bi takav scenario mogao ugroziti globalnu ekonomiju, dok bi GBP vjerovatno značajno deprecirala. Ovom prilikom članovi MPC BoE su diskutovali o planu djelovanja u nepredviđenim situacijama BoE sa ciljem očuvanja bankarskog sistema u slučaju da se na referendumu podrži Brexit, uključujući i detaljniju superviziju za banke kroz osiguranje likvidnosti, koja bi njima u tom slučaju bila potrebna. Istaknuto je da je referendum najveći neposredni rizik sa kojim se suočava finansijsko tržište u Velikoj Britaniji, iako se sa ovim rizikom suočavaju i ekonomije širom svijeta. Iz BoE je saopšteno da će stavovi oko kretanja kamatne stope u slučaju podrške Brexit-u na referendumu, biti komplikovani i pod uticajem pritiska slabljenja ekonomskog rasta i očekivane deprecijacije GBP koja bi mogla podstaći inflaciju.

Krajem sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i GBP nakon što su posljednje ankete pokazale da je broj ispitanika koji favorizuju Brexit smanjen na 38% sa prethodnih 45%, dok je udio onih koji favorizuju ostanak unutar EU povećan za 9%. Telegraph je objavio vijest da se ECB obavezala da će finansijski sistem preplaviti likvidnošću, ukoliko kreditna tržišta zapadnu u krizu u slučaju da građani Velike Britanije podrže Brexit. Član UV ECB, Nowotny, je izjavio da su poduzete sve neophodne mjere da se ispune likvidnosne potrebe, te dodao da se očekuje da bi moglo da se desi usko grlo u likvidnosti između banaka u Velikoj Britaniji i Evropi i da je u tom slučaju potrebno osigurati dodatne izvore likvidnosti.

MMF je upozorio da bi u slučaju Brexit-a Velika Britanija mogla očekivati slabiji privredni rast, veću inflaciju, te ulazak u recesiju.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Inflacija (G/G)	MAJ	0,40%	0,30%	0,30%
2.	Maloprodaja (G/G)	MAJ	3,90%	6,00%	5,20%
3.	PPI ulazne cijene u proizvodnji (G/G)	MAJ	-5,10%	-3,90%	-7,00%
4.	PPI izlazne cijene iz proizvodnje (G/G)	MAJ	-0,50%	-0,70%	-0,70%
5.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	MAJ	0	-400	6.400
6.	ILO stopa nezaposlenosti (kvartalno)	APR	5,10%	5,00%	5,10%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je bilježio pad sa nivoa od 0,78904 na nivo od 0,78536, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,4257 na nivo od 1,4358.

JAPAN

Na prošlosedmičnoj sjednici MPC BoJ nije došlo do proširenja monetarnih olakšica uprkos slaboj inflaciji i globalnom rastu, te je zadržan masivan plan otkupa finansijske aktive u sumi od 80 milijardi JPY godišnje. Kamatna stopa na višak iznad obaveznih rezervi je i dalje zadržana na nivou -0,10%. Guverner BoJ, Kuroda, ponovio je da će se monetarni stimulansi proširiti ukoliko dođe do dalje aprecijacije JPY, odnosno ukoliko pretjerana aprecijacija JPY bude ugrožavala inflatorni cilj od 2%. Pored toga, Kuroda je upozorio na negativne efekte aprecijacije JPY po ekonomiju. Istaknuto je da je BoJ u bliskoj komunikaciji sa ostalim centralnim bankama, uključujući i BoE, u vezi sa planom djelovanja u nepredviđenim situacijama kojim bi se ublažio negativan uticaj potencijalnog Brexita. Rezultati istraživanja, koje je protekle sedmice objavila Vlada Japana, pokazali su da su najveće kompanije ukupnog industrijskog sektora Japana u periodu od aprila do juna bile manje optimistične, te da očekuju pogoršanje uslova poslovanja u narednom kvartalu.

Tabela 7: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

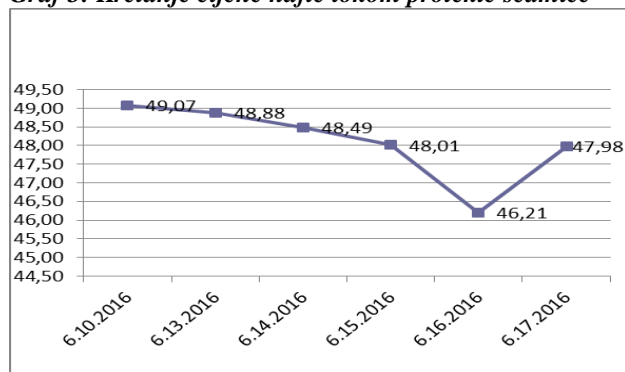
	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	APR	-	-3,3%	0,2%
2.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F	MAJ	-	-24,7%	-26,3%
3.	Indeks iskorištenosti kapaciteta (M/M)	APR	-	-1,0%	3,2%

Pod uticajem neizvjesnosti oko referenduma u Velikoj Britaniji, JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio smanjenje sa nivoa od 120,38 na nivo od 117,47. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY smanjen sa nivoa od 106,97 na nivo od 104,16 (najniži nivo od septembra 2014. godine).

NAFTA I ZLATO

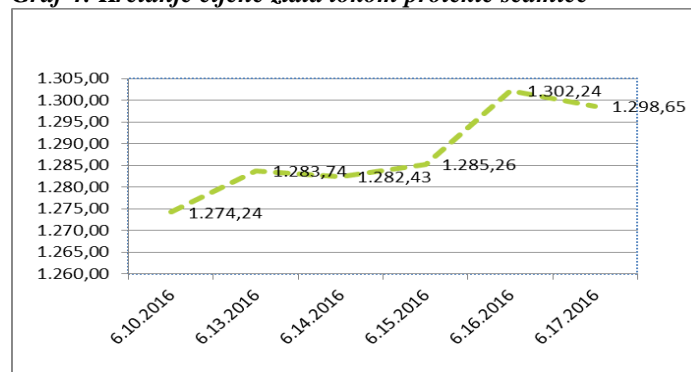
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena nafte je iznosila 49,07 USD (43,61 EUR). Cijena nafte je sve do petka bilježila smanjenje. U ponedjeljak je objavljena informacija da je Kina, jedan od najvećih svjetskih potrošača nafte, smanjila uvoz ovog energenta na najniži nivo u posljednja četiri mjeseca. Kineske rafinerije su, takođe, smanjile obim prerade nafte, što je jasan signal smanjenja tražnje za ovim energentom u toj zemlji. Doprinos smanjenju cijene nafte dale su i špekulacije o negativnom uticaju potencijalnog izlaska Velike Britanije iz EU na privredu ove zemlje i regije, ali i na globalnu svjetsku privredu. Ministar za naftu Rusije, Novak, izjavio je krajem protekle sedmice da bi cijena nafte mogla ostati na niskom nivou tokom narednih 10 do 15 godina. Krajem protekle sedmice, odnosno tokom trgovanja u petak, zabilježen je rast cijene nafte, nakon što je deprecijacija USD pružila podršku kupcima koji kupovinu nafte finansiraju iz drugih valuta. Osim toga, ublažavanje špekulacija o izlasku Velike Britanije iz EU u petak je uticalo na rast cijene nafte, te je na zatvaranju tržišta cijena ovog energenta iznosila 47,98 USD (42,55 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.274,24 USD (1.132,56 EUR). Averzija investitora prema riziku je tokom protekle sedmice uticala na rast tražnje za zlatom, što je dovelo do povećanja njegove cijene na najviši nivo od januara 2015. godine. Ovakvo raspoloženje među investitorima bilo je posljedica iščekivanja rezultata sastanaka FOMC-a, ali i sastanaka komiteta za monetarnu politiku BoE i BoJ. Iako članovi FOMC-a, ali ni zvaničnici druge dvije centralne banke, nisu mijenjali aktuelnu monetarnu politiku, signali koje su poslali su podstakli određenu dozu zabrinutosti za globalni ekonomski rast. FED-ovi zvaničnici očekuju najmanje jedno povećanje referentne kamatne stope tokom ove godine. Međutim, prognoze njenog povećanja za naredne dvije godine upućuju na sporiji tempo, što je informacija koja pogoduje kretanju cijene zlata. Rastu tražnje za zlatom doprinose i neizvjesnosti oko rezultata referenduma u Velikoj Britaniji o izlasku iz EU. Međutim, tokom trgovanja u petak, pod uticajem ublažavanja ovih špekulacija, cijena zlata je blago smanjena, te je na zatvaranju tržišta iznosila 1.298,65 USD (1.151,59 EUR) po jednoj finoj unci.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.